

ČSO
a BirdLife Int.

Výzkum

Ochrana

Propagace

Pracovní
skupiny

Vítání ptačího zpěvu

Vítání ptačího zpěvu navazuje na tradici založenou v roce 1983 v Birminghamu pod názvem Dawn Chorus Day, kde místní ornitologové přišli s nápadem přivítat vždy první neděli v květnu ptačí zpěv. Později byla převzata řadou národních partnerů BirdLife International. Česká společnost ornitologická se přidala v roce 1992. Vítání ptačího zpěvu u nás probíhá formou vycházek do probouzející se jarní přírody, které vedou dobrovolníci z řad členů ČSO. Hlavním termínem je první květnový víkend, akce se ovšem mohou konat i v jiných termínech.

Včasné nahlášení akce

Termín pro nahlášení vycházek je uveřejňován na webu a bývá **už na přelomu března a dubna**. Důvody jsou termín uzávěrky Spolkových zpráv, ve kterých uveřejňujeme pozvánky na Vítání, a nezbytný čas, který potřebujeme, abychom stihli vše připravit a rozeslat materiály. Organizátoři nahláší termín akce, čas a místo srazu, program a kontakt pro zveřejnění.

Propagace akce

Zkrácený seznam vycházek zveřejňujeme ve Spolkových zprávách, detailní informace publikujeme na webu. Před termínem Vítání posíláme novinářům tiskovou zprávu s pozvánkou. Pořadatelům doporučujeme v místě konání vylepit plakáty, je ale třeba zajistit legálnost výlepu (různé obce mají různá pravidla), aby nebyla ČSO napadána za černý výlep. Velmi vhodné je zaslat pozvánku regionálním médiím a umístit ji na regionální weby. Obzvláště se osvědčuje propagace v obecních zpravodajích. **Jako hlavního organizátora je vždy nutné uvést ČSO**, ostatní subjekty mohou být spolupřadatelé.

Materiály pro pořadatele

Všem organizátorům, kteří akci včas nahlásili, zašleme propagační materiály pro veřejnost spolu s aktuálními pokyny pro pořádání akce.

Na všech vycházkách by mělo zaznít:

1. Vítání organizuje Česká společnost ornitologická.
2. Staňte se členy ČSO – podpořte tak ochranu ptáků (příhláška papírová nebo web).

Ad 1. Informace o Vítání

Na začátku vycházky je žádoucí sdělit základní informace o Vítání (Dawn Chorus Day):

- V ČR Vítání organizuje ČSO od roku 1992.
- Smyslem je oslavit příchod jara a připomenout si nezastupitelnou roli, kterou ptáci v našich životech hrají.

Ad. 2. Presentace ČSO a nábor nových členů

Vysvětlíme lidem, co ČSO je, jaké jsou její hlavní cíle, aktivity a proč se zařadit mezi členy:

- ČSO je spolek zabývající se ochranou ptáků a jejich prostředím.
- ČSO sdružuje odborníky i laiky, všechny zájemce o ornitologii, o pozorování ptáků a milovníky přírody.
- ČSO v Česku zastupuje BirdLife International.
- Jenom díky členům může ČSO efektivně pracovat a dosahovat nezanedbatelných výsledků v oblasti ochrany, výzkumu a propagace ptactva a jeho prostředí. V současnosti je členů ČSO přes tři a půl tisíce, ale čím více členů tím silnější bude hlas ČSO! Členové ČSO umožňují svým příspěvkem činnost kanceláře, prostřednictvím voleb a výboru ČSO ji řídí, a zaměstnanci dělají s plným nasazením to, co by každý sám ve volném čase dělat nemohl. I pouhým členstvím v ČSO, která je českým Partnerem BirdLife International, se každý člen každodenně účastní veškeré ochranné práce nejlivnější organizace na ochranu ptactva na světě.
- ČSO realizuje vlastní i mezinárodní projekty zaměřené na výzkum a ochranu ptáků (dlouhodobý monitoring ptáků, výzkum a ochrana ptáků zemědělské krajiny, ochrana synantropních ptáků, potírání ptačí kriminality, ptačí rezervace, záchrana sýček a další).
- ČSO organizuje výchovné a vzdělávací akce a kampaň (vycházky k Světovému dni mokřadů, Vítání ptačího zpěvu, Festival ptactva, Pták roku, Jaro ožívá).

- ČSO vydává populárně naučný časopis Ptačí svět a odborný časopis Sylvia.
- Členům nabízíme: zapojení do výzkumných a ochrannářských aktivit, 4x ročně Ptačí svět, příležitostně další odborné materiály, možnost využití knihovny, tuzemské i zahraniční exkurze, pobyt na terénních stanicích, členství v regionálních pobočkách, vycházky, přednášky, konference a další akce.
- Více informací na www.birdlife.cz.

Prezentace ČSO na veřejnosti

Organizátoři Vítání reprezentují při kontaktu s veřejností a medií ČSO, proto je nutno prezentovat oficiální stanoviska ČSO podle pozičních dokumentů a případná sporná témata předem konzultovat s kanceláří. Oficiální prohlášení organizace mohou vydávat členové výboru, zaměstnanci a pověřeni členové ČSO. Ostatní vystupují jako členové ČSO, popř. členové pracovních skupin.

Podrobnosti ke komunikaci s veřejností a s médií jsou uvedeny na samostatném listu pokynů.

Několik tipů pro organizaci vycházek

Pokud pomýšlíte poprvé na uspořádání vlastní vycházky, může vám pomoci nejprve návštěva jiné podobné akce, kde získáte inspiraci i zkušenosti.

Začínajícím i ostrříleným organizátorům jistě pomůže seznam nápadů, které se osvědčily jinde:

- Klasická vycházka, kdy ornitolog určuje viděné ptáky a ptačí hlasy, vysvětluje, jak je poznat, povídá o jejich životě, ohrožení a možnostech ochrany.
- Vycházka s tématickými zastávkami, např. u kolonie břehulí s povídáním o jejich ohrožení a možnostech ochrany, u chovného rybníka s povídáním o vlivu intenzivního rybníkářství nejen na ptactvo, u lesa s povídáním o vhodné věkové a druhové skladbě porostu apod.
- Stacionární stanoviště, jedno či více, např. v parku nebo u rybníka, kam mohou lidé přicházet kdykoliv v průběhu akce a kde pro ně budou přichystány informační materiály, kvízy, hry a podobně.

Kromě samotného pozorování ptáků lze zvýšit atraktivitu celé akce některou z doplňkových činností:

- Ukázka odchyty a kroužkování ptactva s vysvětlením smyslu kroužkování. Samotné kroužkování by ale nemělo být jedinou náplní akce.
- Výstavka budek, krmítek a dalších způsobů přímé

pomoci ptákům (zdůraznit, že toto je jen doplněk, základem ochrany ptactva je zdravé prostředí).

- Výstava vycpanin, peří, vajíček, nejlépe ve spolupráci s místním muzeem (ale pozor, abychom u dětí nevzbuzovali sběratelské vášně, které by vedly třeba k vybírání hnízd).
- Ukázka fotografování ptactva, digiscopingu, nahrávání ptačích hlasů. Je vhodné zmínit etické zásady takové činnosti a nutnost bezvýhradně vždy upřednostňovat zájmy ochrany ptáků před čímkoli jiným (viz například kodex na forum.photomecan.eu).
- Vzdělávací hry, kvízy a soutěže pro děti i dospělé. Konkrétní náměty jsou uvedeny na samostatném listu věnovaném programu Jaro ožívá.
- Přednáška odborníka na ochrannářské, výzkumné či cestovatelské téma (venku v terénu nebo ve vnitřním prostoru s promítáním).
- Návštěva záchranné stanice pro zraněné živočichy, vypouštění vyléčených ptáků a zvířat (zdůraznit, že toto je jen doplněk, základem ochrany přírody je zdravé prostředí).
- Doplnující výklad odborníků z jiných přírodovědných oborů (botanika, entomologie, ekologie, ...).

Výsledky

Pokud to bude jen trochu možné, prosíme organizátory o zaslání fotografií (i se jménem autora) a nahlášení zajímavých pozorování (třeba jako při Festivalu ptactva celkový počet pozorovaných druhů, celkový počet pozorovaných jedinců, zajímavé či vzácné pozorované druhy, zda proběhla ukázka odchyty a kroužkování, soutěž pro děti atd.), počtu účastníků (děti prosíme zvláště) a dalších zajímavostí, abychom měli podklady pro závěrečné vyhodnocení.

Výsledky pošlete co nejdříve do kanceláře, nejlépe mailem na cso@birdlife.cz.

Děkujeme všem organizátorům za čas a úsilí, které akcím ČSO věnujete! ...

ČSO
a BirdLife Int.

Výzkum

Ochrana

Propagace

Pracovní
skupiny

Festival ptactva

Festival ptactva je akcí BirdLife International, která má za cíl upozornit na fenomén ptačí migrace a na nebezpečí, která ptáky na jejich cestách mohou potkat. Je spolu s Vítáním ptačího zpěvu a vycházkami ke Světovému dni mokřadů jednou z hlavních akcí ČSO pro veřejnost. Získává, i díky mezinárodnímu charakteru, širokou publicitu a je ideálním prostředkem k přímému oslovení lidí se zájmem o přírodu.

Festival připadá na **první říjnový víkend**, kdy partneři BirdLife International organizují v jednotlivých evropských zemích vycházky do přírody spojené s pozorováním ptáků a dalším doprovodným programem (Evropský Festival ptactva — EuroBirdwatch). Nepravidelně jednou za několik let se koná Světový Festival ptactva (WorldBirdwatch). ČSO se Festivalu ptactva účastní od prvního ročníku 1993.

Jednotlivé festivalové vycházky pro veřejnost pořádají a vedou dobrovolníci z řad členů ČSO, spolupracovat mohou i další organizace (centra ekologické výchovy, muzea, apod.).

Během vycházek zaznamenáváme data o celkovém počtu pozorovaných druhů a jedinců ptáků, o nejčastěji pozorovaných druzích, o vzácných druzích a další zajímavosti. Data na konci víkendu jednotlivé země zpracovávají a odesílají evropskému koordinátorovi, který následující den zveřejní souhrnné výsledky.

Včasné nahlášení akce

Termín pro nahlášení vycházek je uveřejňován v aktualitách na webu a bývá **už ke konci srpna** (z důvodu uzávěrky Spolkových zpráv, ve kterých je pozvánka na Festival, a také proto, abychom stihli připravit a zaslát materiály). Potřebujeme znát termín akce, hodinu a místo srazu, program a kontakt na organizátory pro zveřejnění.

Propagace

Přehled vycházek publikujeme ve Spolkových zprávách, detailní informace na webu. Novinářům posíláme tiskovou zprávu s pozvánkou. Pořadatelům doporučujeme v místě konání vylepit plakáty, je ale třeba zajistit legálnost výlepu (různé obce mají různá pravidla), aby nebyla ČSO napadána za černý výlep. Pozvánku je vhodné zaslat regionálním médiím a umístit na regionální weby. Velmi se osvědčila propagace akcí v místním obecním zpravodaji. **Jako hlavního organizátora je vždy nutné uvést ČSO**, ostatní subjekty mohou být spolupořadatelé.

Materiály pro pořadatele

Všem organizátorům, kteří akci včas nahlásili, zašleme propagační materiály pro veřejnost spolu s aktuálními pokyny pro pořádání akce.

Na všech vycházkách by mělo zaznít:

- 1. Festival organizuje Česká společnost ornitologická.**
- 2. Staňte se členy ČSO — podpořte tak ochranu ptáků (příhláška papírová nebo web).**
- 3. Po festivalu najdete na webu ČSO souhrn všech pozorování od nás i z Evropy.**

Ad 1. Informace o Festivalu

Na začátku vycházky je žádoucí sdělit základní informace o Festivalu a ptačí migraci:

- Festival je kampaní BirdLife International, v Česku jej organizuje ČSO. Ve světě i u nás se pořádá od roku 1993.
- Každoročně se Festivalu v Evropě účastní okolo 40 zemí a přes 25 tisíc lidí.
- Cílem je upozornit na fenomén ptačí migrace a nutnost ochrany tažných druhů ptáků. Ptačí migrace je jedním ze zázraků přírody.
- Mnoho tažných druhů ptáků je vážně ohroženo změnami prostředí, ztrátou vhodných stanovišť, klimatickými změnami, které ovlivňují aktuální počasí, lovem ptáků pro zábavu i pro potravu, úhyny na nezabezpečených elektrických vedeních, na skleněných i jiných překážkách atd.
- Ptáci neznají hranice, jejich ochranu je nutné řešit napříč státy i kontinenty.
- Společně můžeme těmto druhům pomoci, platformou pro mezinárodní spolupráci je BirdLife International.

Ad. 2. Prezentace ČSO a nábor nových členů

Vysvětlíme lidem, co ČSO je, jaké jsou její hlavní cíle, aktivity a proč se zařadit mezi členy:

- ČSO je spolek zabývající se ochranou ptáků a jejich prostředím.
- ČSO sdružuje odborníky i laiky, všechny zájemce o ornitologii, o pozorování ptáků a milovníky přírody.
- ČSO v Česku zastupuje BirdLife International.
- Jenom díky členům může ČSO efektivně pracovat a dosahovat nezanedbatelných výsledků v oblasti ochrany, výzkumu a propagace ptactva a jeho prostředí. V současnosti je členů ČSO přes tři a půl tisíce, ale čím více členů tím silnější bude hlas ČSO! Členové ČSO umožňují svým příspěvkem činnost kanceláře, prostřednictvím voleb a výboru ČSO ji řídí, a zaměstnanci dělají s plným nasazením to, co by každý sám ve volném čase dělat nemohl. I pouhým členstvím v ČSO, která je českým Partnerem BirdLife International, se každý člen každodenně účastní veškeré ochranné práce nejvlivnější organizace na ochranu ptactva na světě.
- ČSO realizuje vlastní i mezinárodní projekty zaměřené na výzkum a ochranu ptáků (dlouhodobý monitoring ptáků, výzkum a ochrana ptáků zemědělské krajiny, ochrana synantropních ptáků, potírání ptačí kriminality, ptačí rezervace, záchrana sýčků a další).
- ČSO organizuje výchovné a vzdělávací akce a kampaň (vycházky k Světovému dni mokřadů, Vítání ptačího zpěvu, Festival ptactva, Pták roku, Jaro ožívá).
- ČSO vydává populárně naučný časopis Ptačí svět a odborný časopis Sylvia.
- Členům nabízíme: zapojení do výzkumných a ochranných aktivit, 4x ročně Ptačí svět, příležitostně další odborné materiály, možnost využití knihovny, tuzemské i zahraniční exkurze, pobyt na terénních stanicích, členství v regionálních pobočkách, vycházky, přednášky, konference a další akce.
- Více informací na www.birdlife.cz.

Prezentace ČSO na veřejnosti

Organizátoři Vítání reprezentují při kontaktu s veřejností a médií ČSO, proto je nutno prezentovat oficiální stanoviska ČSO podle pozičních dokumentů a případná sporná témata předem konzultovat s kanceláří. Oficiální prohlášení organizace mohou vydávat členové výboru, zaměstnanci a pověřené členové ČSO. Ostatní vystupují jako členové ČSO, popř. členové pracovních skupin.

Podrobnosti ke komunikaci s veřejností a s médií jsou uvedeny na samostatném listu pokynů.

Program Festivalu ptactva

Tradiční vycházky spojené s pozorováním a určováním ptáků lze doplnit některou z osvědčených aktivit:

- Vycházka s tématickými zastávkami, např. u pole vojtěšky s povídáním o závislosti počtu dravců na potravní nabídce, u elektrického vedení o sloupech smrti.
- Stacionární stanoviště, jedno či více, např. v parku nebo u rybníka, kam mohou lidé přicházet kdykoliv v průběhu akce a kde pro ně budou přichystány statvové dalekohledy, informační materiály, kvízy, hry a podobně.
- Program lze zpestřit ukázkami odchyty a kroužkování ptactva, výstavkou ptačích budek a krmítek, ukázkou fotografování a nahrávání, odbornou přednáškou, návštěvou záchranné stanice či připravenými kvízy a soutěžemi (podrobněji viz list Vítání ptačího zpěvu).

Výsledky

Organizátoři Festivalu zasílají výsledky nejpozději do první říjnové (festivalové) neděle do 15 hod. Pokud je to možné, je žádoucí zaslat výsledky sobotních akcí již v sobotu večer, což poskytne čas pro jejich zpracování.

Všichni organizátoři obdrží předem odkaz na webový formulář pro nahlašování výsledků. Jeho použití velmi urychlí zpracování výsledků. Pokud opravdu nebude možné jej použít, měla by zpráva obsahovat: den a místo konání akce, počet účastníků celkem, z toho počet dětí, celkový počet pozorovaných jedinců ptáků, celkový počet pozorovaných druhů, tři nejčastěji pozorované druhy, zajímavá pozorování a, pokud možno, i seznam pozorovaných druhů s počty jedinců. Také uvítáme fotografie se jménem autora.

Výsledky pošlete co nejdříve přes webový formulář, případně na email cso@birdlife.cz nebo telefonem na 773 380 285. Souhrnné výsledky naleznete již následující pondělí na webu ČSO.

Děkujeme všem organizátorům za čas a úsilí, které akcím ČSO věnujete! ... 🐦